

Zpráva o činnosti Rady pro pastorační zdravotnictví ČBK za rok 2022

Předseda Rady:

Mons. Josef Nuzík, biskup

Členové Rady:

MUDr. Bc. Michal Hrnčiarik, trvalý jáhen, diecéze Hradec Králové, předseda KANK v ČR

P. Jiří Barhoň; diecéze Plzeň

Mgr. Lucie Vavrušková, diecéze Plzeň

P. ThLic. Václav Tomiczek Ph.D.; diecéze Ostravsko-Opavská

PhDr. ThLic. Marta Hošťálková, Ph.D. Th.D.; arcidiecéze Olomouc

P. Mons. Bohumír Vitásek; arcidiecéze Olomouc

P. Prof. Damián Němec, Dr., OP; arcidiecéze Olomouc

P. ThLic. Leo Zerhau, Th.D.; diecéze Brno

Mgr. Lenka Topolanová, diecéze Brno

Mgr. et Mgr. Ondřej Doskočil, Th.D., trvalý jáhen; diecéze České Budějovice

Doc. Michal Opatrný, Dr.T., trvalý jáhen; diecéze České Budějovice

P. ThLic. Marcin Saj, diecéze Litoměřice

P. Mons. Mgr. Pavel Rousek; diecéze Hradec Králové

Mgr. Jan Kolouch, trvalý jáhen; arcidiecéze Praha

Mgr. Pavla Kokaisová, Ph.D., arcidiecéze Praha

Koordinátor:

Mgr. et Mgr. František Zakopal, trvalý jáhen, arcidiecéze Olomouc

I. Rámec činnosti

Rada pro zdravotnictví České biskupské konference (dále ČBK) řídí a koordinuje poskytování duchovní péče nemocničními kaplany ve zdravotnických zařízeních a okrajově i sociálních službách na území České republiky. Má 15 členů a zasedá pravidelně čtyřikrát do roka. Jednání bývají většinou společná s Výborem KANKu.

II. Aktuální počty nemocničních kaplanů

Nemocniční kaplan (dále jen NK) je mezinárodně používané označení osoby, která vykonává duchovní péči ve zdravotnickém zařízení a sociálních zařízeních. Jedná se o duchovní i laiky, muže i ženy. Působí na základě pověření církve a smlouvy s nemocnicí. Nabízí nemocným osobní setkání a rozhovor, lidskou blízkost a doprovázení v době nemoci, hledání cest, jak důstojně zvládat obtížnou situaci spojenou s nemocí, překonávat osamění a hledat motivaci, porozumění a dodávat nemocnému naději. Pokud o to pacient požádá, zprostředkují návštěvu dle Trojstranné dohody a běžné praxe duchovního z církve či náboženské společnosti registrované v ČR. Služba NK má v českých podmínkách ekumenický charakter. K 31.12. 2022 v 73 zdravotnických zařízeních slouží 116 katolických NK, kteří jsou sdruženi v Katolické asociaci NK v ČR. Členy této asociace je také navíc 16 odborníků a 18 dobrovolníků v duchovní péči. NK, vyslaní církvemi zastoupenými v Ekumenické radě církví v ČR (dále ERC), jsou sdruženi v Asociaci nemocničních kaplanů, která v současné době eviduje 49 kaplanů v činné službě (někteří z nich jsou však zahrnuti v předešlých počtech, jelikož jsou zároveň i členy KANKu).

Diecéze	NK
Apoštolský exarchát	1
Arcidiecéze olomoucká	33
Arcidiecéze pražská	33
Diecéze brněnská	14
Diecéze českobudějovická	5
Diecéze královéhradecká	8
Diecéze litoměřická	4
Diecéze ostravsko-opavská	10
Diecéze plzeňská	8
Celkem	116

III. Rok 2022 - 30. světový den nemocných

Celý rok 2022 se nesl v duchu slavení 30. Světového dne nemocných. Při té příležitosti bylo natočeno 9 medailonků s NK odvysílaných v TV NOE (např. odkaz na shlédnutí v archivu zde: <https://www.tvnoe.cz/porad/33634-kaplani-nadeje-ondrej-doskocil-a-ludmila-michalova-miksikova>). Dále TV NOE odvysílala mši svatou slouženou za zdravotníky a nemocné v katedrále sv. Václava v Olomouci: <https://www.tvnoe.cz/porad/33515-mse-svata-u-prilezitosti-xxx-svetoveho-dne-nemocnych-olomouc-katedrala-sv-vaclava>. O nemocničních kaplanech se hodně mluvilo, psalo a natáčelo v různých médiích, z mnoha jmenujme např. vysílání v ČT s NK Mgr. Janou Březinovou z Fakultní nemocnice v Olomouci: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1148499747-sama-doma/222562220600123/cast/945430/>.

IV. Nemocniční kaplani v době pandemie Covidu – 19

Minimálně 1. polovina roku 2022 byla stále silně ovlivněna pandemií Covid – 19. O ocenění služby NK v této nelehké době hovoří řada dokumentů. Za všechny uvedme následující: „Byli tady s námi, když pacienti umírali, cení si nemocničních kaplanů sestra“ https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/covid-nemocnice-pacienti-osameni-nemocnicni-kaplani.A220127_154849_domaci_wass a pořad o NK na Rádiu Proglas: <https://www.proglas.cz/program/detail-poradu/2022-02-11-09-00-00/>

V. Práce na novelizaci legislativy

Jedním z důležitých činností Rady v roce 2022 bylo **několik jednání na Ministerstvu zdravotnictví**, které se týkalo zejména přípravy Vyhlášky o duchovní péči ve zdravotnictví (tzv. Věcný záměr – změna legislativního rámce), aktualizaci a zveřejnění seznamu NK na stránkách MZdrav.

VI. Konference a vzdělávací akce v roce 2022

V tomto roce se uskutečnila konference v Olomouci - NK na střední Moravě – příklady dobré praxe, viz. <https://dspn.cz/aktuality/show/155?url=aktuality>; konference Zdravotník – křesťan v dnešní nemocnici v Brně, viz. <https://dspn.cz/aktuality/show/153?url=aktuality>; dále Setkání křesťanských zdravotníků“ v Nemocnici Milosrdných sester sv. Karla Boromejského, viz. <https://dspn.cz/aktuality/show/159?url=aktuality>; a mnoho dalších vzdělávacích akcí.

Největší akcí Rady pro zdravotnictví ČBK a KANK v ČR v roce 2022 bylo XVII. republikové setkání NK na Velehradě, spojená s valnou hromadou členů KANK v ČR, která zvolila nový výbor a revizní komisi KANK v ČR. Předcházela jí dvoudenní duchovní obnova, kterou vedl P. ThLic. Karel Skočovský, Ph.D., a končila dvoudenním odborným programem na téma „Dětská paliativní péče“. viz. <https://dspn.cz/aktuality/show/167?url=aktuality>.

VII. Ekumenická spolupráce

Úspěšně pokračovala spolupráce v rámci **ekumenické kategoriální kaplanské spolupráce**, která vyvrcholila uspořádáním jednodenní kaplanské konference s názvem SPOLEČNĚ, 13.10.2022 v pražském Emauzském klášteře a které se zúčastnila celá řada NK, vysocí představitelé státní správy. Záštitu převzal otec arcibiskup Jan Graubner, z dalších biskupů byl přítomen Mons. Tomáš Holub a Mons. Zdenek Wasserbauer. (viz zde: <https://dspn.cz/aktuality/show/171?url=aktuality>). Spolupráce s jednotlivými kaplanskými službami (policejní, vězeňští, školní a vojenští) byla v tomto roce velmi intenzivní a bude pokračovat i v roce následujícím.

V roce 2022 se uskutečnily 2 **ekumenické bohoslužby vyslání NK**, jedna v Olomouci, viz. <https://www.ado.cz/2022/10/23/nemocnicni-kaplani-z-olomouce-a-okoli-prijali-vyslani-do-sluzby/>, druhá pak ve Zlíně, viz. <https://kaplan-nemocnice.cz/ekumenicka-bohosluzba-k-vyslani-nemocnicnich-kaplanu-zlin-26-11-2022/>.

VIII. Kurzy pro NK

V roce 2022 se podařilo realizovat kurz pro NK na Teologické fakultě Jihočeské Univerzity v Českých Budějovicích (<https://dspn.cz/aktuality/show/158?url=aktuality>) a na Cyrilometodějské teologické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci (<https://kaplan-nemocnice.cz/nemocnicni-kaplani-ziskali-potrebnou-kvalifikaci/>). NK tak měli možnost doplnit své vzdělání v souladu s Trojstrannou dohodou (ČBK, ERC, MZdrav).

IX. Evropská spolupráce a ocenění NK

5 NK z ČR se v květnu zúčastnilo a aktivně zapojilo do 17. konzultace Evropské sítě nemocničních kaplanů (ENHCC), která se v roce 2024 má uskutečnit v Praze. Reprezentantem za ČR, odpovědným za její přípravu, byl jmenován Dr. Václav Tomiczek, který navíc v tomto roce získal prestižní Cenu Celestýna Opitze, viz. <https://dspn.cz/aktuality/show/166?url=aktuality>.

Díky iniciativě jihočeských NK se uskutečnila pastorační návštěva v Rakousku, viz. <https://kaplan-nemocnice.cz/zprava-z-pastoracni-navstevy-jihoceskykh-kaplanu-v-nemocnici-v-rakouskem-freistadtu/>.

X. Výhled hlavních činností Rady pro pastorační ve zdravotnictví v roce 2023

- 1) Pozornost zaměřit na splnění kvalifikačních požadavků na NK dle Trojstranné dohody – termín k 1.1.2024. Zejména se jedná o absolvování kurzu pro NK.
- 2) Intenzivní práce k novelizaci legislativy týkající se NK ve spolupráci s MZdrav.
- 3) Navázání spolupráce obou asociací KANK i ANK s cílem lepší ekumenické spolupráce, a v tomto duchu uspořádat společnou konferenci v roce 2023 a evropskou konferenci v Praze v roce 2024.
- 4) Získání nových NK pomocí propagace a prezentace služby NK.

Zapsal: František Zakopal, národní koordinátor duchovní péče ve zdravotnictví.

Schválil: Mons. Josef Nuzík, předseda Rady pro pastorační ve zdravotnictví.

V Olomovci 19.12.2022

Mons. Josef Nuzík